

ART BIZANTÍ

Escola Els Arcs

Educació visual i plàstica

4t d'ESO

Tema 6

Prof.: Mercè Arbonés

6. Art bizantí

- 6.1 Referents històrics i localització
- 6.2 Evolució artística
- 6.3 Característiques generals
- 6.4 La basílica bizantina
- 6.5 El treball del vori
- 6.6 Arts pictòriques
- 6.7 Documentals

6.1 Referents històrics i localització

- El 395 dC es divideix l'Imperi Romà en Occident i Orient.
- El 476 dC cau l'Imperi Romà d'Occident. Constantinoble (actualment Istanbul) es convertí en la capital cultural i un model artístic a imitar.

Al s. VI, sota el regnat de Justinià, la ciutat, ara amb el nom de Bizanci, va assolir la màxima esplendor.

- La civilització bizantina va assolir una gran expansió que finalitzà amb la presa de la ciutat el 1453 pels turcs otomans.

6.1 Referents històrics i localització

El Imperio Romano de Oriente en tiempos de Justiniano. Siglo VI

6.2 Evolució artística

L'art bizantí comprèn gairebé 1000 anys, en els quals es poden distingir tres gran períodes:

- El **Segle d'Or** de la cultura i l'art bizantins (segles del V al VII).
- **Període iconoclasta** (726-843), en el qual es va prohibir exhibir i reproduir imatges religioses i es van destruir les d'èpoques anteriors.
- **Període posticonoclasta** (843-1453), en el qual es va produir el Cisma d'Orient (1054). Ressorgiment de l'art bizantí.

6.3 Característiques generals

- Les obres **arquitectòniques**, i de manera especial els **mosaics**, evocuen la magnificència de les cerimònies litúrgiques, la sumptuositat i la grandesa de l'Imperi, la majestat de la família reial i el luxe i l'ostentació de la cort.
- Totes les manifestacions artístiques es van beneficiar del poder dels grans patriarques religiosos i dels grans monestirs, enriquits gràcies al gran nombre de pelegrins que hi acudien atrets per les relíquies i per les icones miraculoses que custodiaven.

Voltes de Santa Sofia de Constantinoble, Istanbul, s. VI

6.4 La basílica bizantina

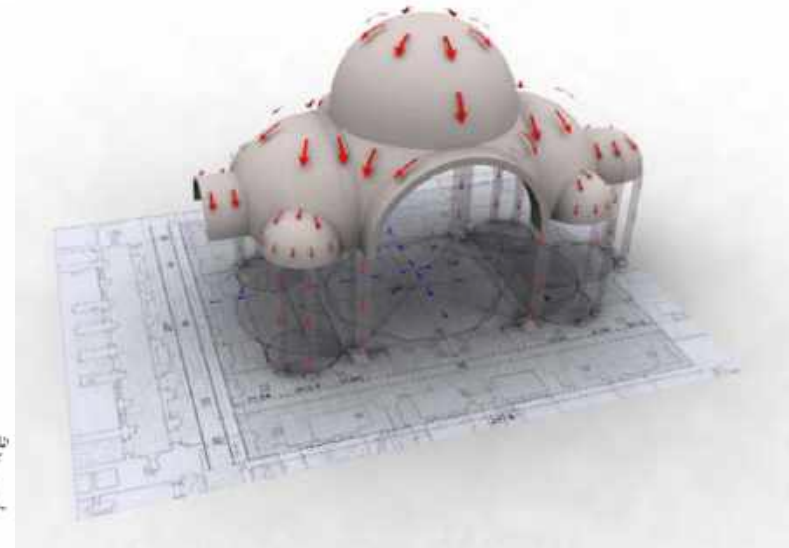
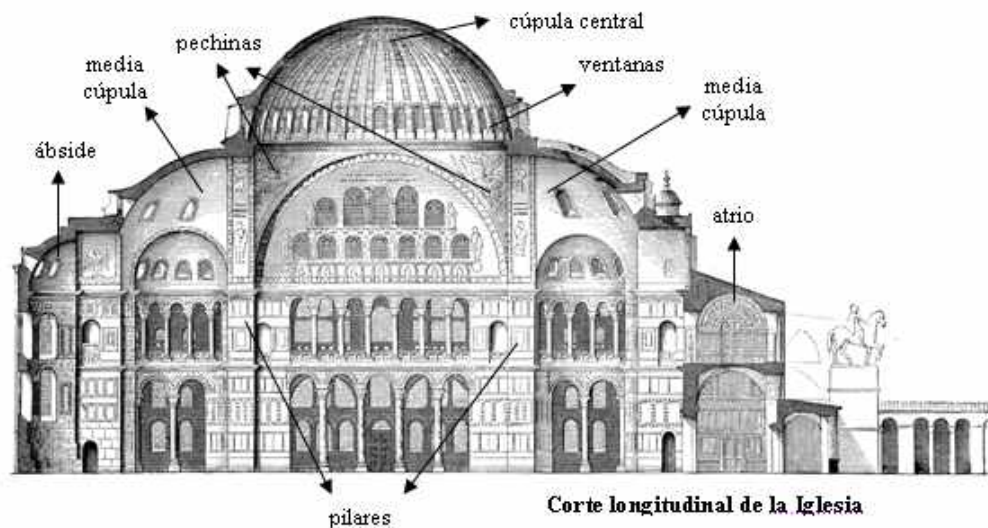
- 1. L'arquitectura bizantina adequa els edificis al culte i a la litúrgia religiosa.

Absis de Sant'Apollinare in Classe, Ravenna, 534 dC

6.4 La basílica bizantina

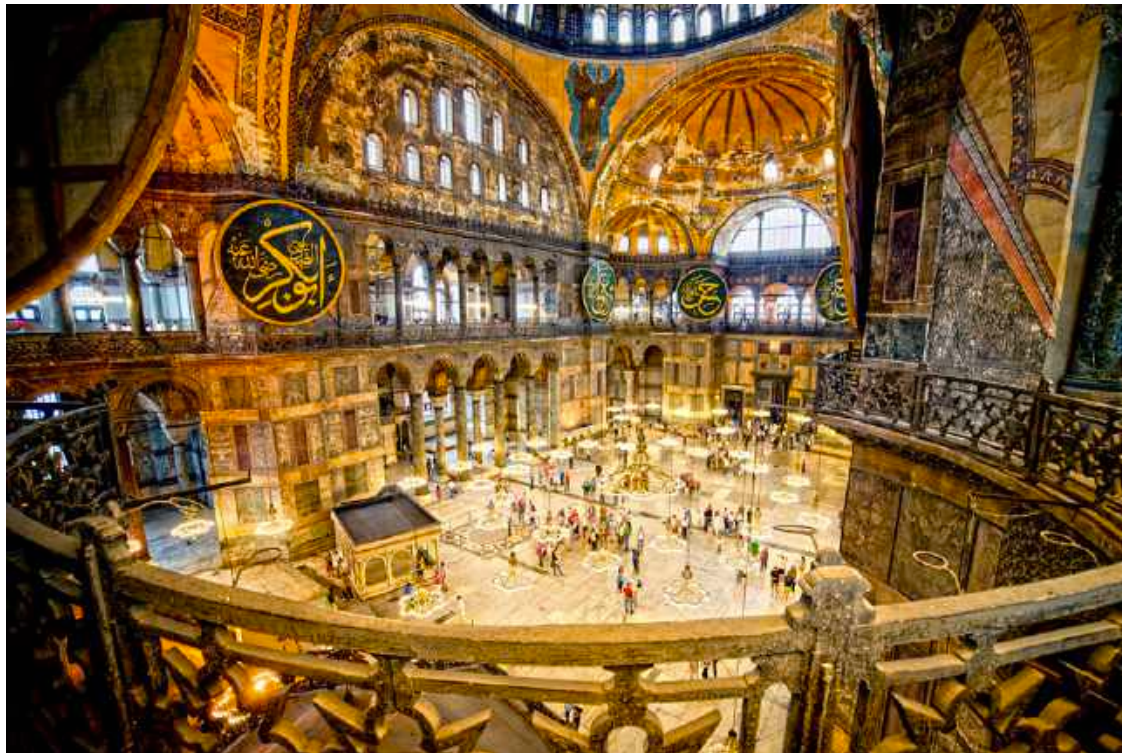
- 2. Models lleugers de plantes centralitzades cobertes amb grans cúpules.

Basílica de Santa Sofia de Constantinoble, Istambul, s. VI

6.4 La basílica bizantina

- 3. La lluminositat interior augmenta gràcies a la claror reflectida per la decoració musivària (de mosaics) que recobreix els murs laterals i les cúpules.

Basílica de Santa Sofia de Constantinoble, Istanbul, s. VI

6.4 La basílica bizantina

Basílica de Santa Sofia de Constantinoble, Istanbul, s. VI

Basílica de Santa Irene de Constantinoble, Istanbul, s. VI-VIII

Basílica de San Marco, Venècia, s. XII

Basílica de San Vitale, Ravenna, s. VI

6.5 El treball del vori

- Elaboració de nombrosos treballs d'orfebreria i, sobretot, **relleus en vori**, destinats a la glorificació de l'emperador o a l'enaltiment d'alts comandaments polítics i religiosos.
- Allunyament progressiu dels models de l'art clàssic.
- Ús de figures disposades en actitud frontal, sense perspectiva o profunditat, amb poc dinamisme, i emmarcades en composicions rígides i jerarquitzaes.

Voris imperials, relleus en els quals se solia combinar la imatge de l'emperador amb la de Crist.

Díptics, tríptics i políptics consulars, obres de tipus commemoratiu en les quals es destacava la figura del cònsol o magistrat.

Políptic Barberini, s. VI

6.6 Arts pictòriques

- El conjunt d'arts pictòriques –**pintura mural**, pintura sobre fusta (**icones**) i, sobretot, **mosaic**- van tenir una gran presència en l'art bizantí amb l'excepció del període iconoclasta.
- Vinculades a l'àmbit eclesiàstic i religiós.

Icona de Mare de Déu de Vladimir, Moscou, s. XII

Mosaics de l'absis de la catedral de Monreale, Sicília, c. 1190

6.6 Arts pictòriques

Cúpula del Baptisteri dels Ortodoxs, Ravenna, 451
El centre l'ocupa un gran mosaic amb el Baptisme de Jesús i els dotze apòstols.

6.7 Documentals

40:08 Bizancio, la raiz común – Documental

<https://www.youtube.com/watch?v=ceLaDWAS1tg>

12:31 ARTE 3: Arte Paleocristiano y Bizantino - El Primer Arte Cristiano -
(Documental Historia del Arte)

<https://www.youtube.com/watch?v=wvSNI77mlpQ>